ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 24.06.1991 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

228

ZÁKON

z 15. mája 1991,

ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších predpisov

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení zákona č. 59/1969 Zb., zákona č. 100/1970 Zb., zákona č. 65/1978 Zb. a zákona č. 74/1990 Zb. sa mení a dopĺňa takto:

1. § 1 znie:

„§ 1

Zákon upravuje niektoré právne pomery občanov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky konajúcich službu v ozbrojených silách Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky od začiatku výkonu a po celú dobu trvania aj po ukončení ich vojenskej činnej služby.“.

2. V § 2 ods. 2 sa slová „vojak československej armády“, „na ochranu slobody“ a „Pre ochranu vlasti“ nahrádzajú slovami „vojak ozbrojených síl“, „na obranu slobody“ a „Pre obranu vlasti“.
3. V § 3 ods. 1 sa slovo „politických“ nahrádza slovom „morálnych“.
4. V § 3 ods. 2 sa slová „morálno-politické“ nahrádzajú slovom „morálne“.
5. § 4 písm. a), b) a c) znejú:

   „a) mužstva: vojak a slobodník,

   b) poddôstojníkov: desiatnik, čatár, rotný,

   c) práporčíkov: rotmajster, nadrotmajster, podpráporčík, práporčík, nadpráporčík,“.
6. § 5 ods. 2 znie:

   „(2) Do vyšších hodností možno vymenovať alebo povýšiť len vojakov s potrebnými duševnými schopnosťami a telesnou zdatnosťou, ktorí spĺňajú odborné požiadavky ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými Federálnym ministerstvom obrany a Federálnym ministerstvom vnútra.“.
7. § 6 ods. 1 znie:

   „(1) Vyššia hodnosť

   a) sa odníme vojakovi za obzvlášť závažné porušenie povinností a konanie smerujúce proti ústavnému zriadeniu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a jej ozbrojeným silám,

b) sa môže odňať vojakovi, ktorý sa dopustil závažného konania, ktoré je v rozpore s ustanovením vojenskej prísahy, morálnymi a odbornými požiadavkami kladenými na príslušníka ozbrojených síl.“.

8. V § 10 ods. 1 sa slovo „politických“ nahrádza slovom „morálnych“.

9. V § 16 sa vypúšťajú slová „zákona o prečinoch alebo podľa iných predpisov“.

10. Text § 16 sa označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekom 2, ktorý včítane odkazu[1]) znie:

„(2) Disciplinárnym priestupkom je tiež konanie označené za priestupok v osobitných zákonoch.[1])

1) Napr. zákon Českej národnej rady č. 200/1990 Zb. o priestupkoch, zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, zákon č. 528/1990 Zb. devízový zákon.“.

11. § 17 znie:

„§ 17
Disciplinárne tresty

(1) Disciplinárnymi trestami sú: pokarhanie, prísne pokarhanie, nepovolenie vychádzok, zostrené nepovolenie vychádzok, väzenie, zníženie hodnosti o jeden stupeň, u poddôstojníkov a slobodníkov tiež odňatie hodnosti.

(2) Najvyššia výmera disciplinárneho trestu väzenia je 14 dní.

(3) Za disciplinárne priestupky uvedené v § 16 ods. 2 sa ukladajú tresty a ochranné opatrenia podľa osobitných zákonov.[1])“.

12. § 18 sa dopĺňa odsekmi 4 a 5, ktoré znejú:

„(4) Ukladať tresty a ochranné opatrenia za disciplinárne priestupky uvedené v § 16 ods. 2 môžu len velitelia útvarov a vyšší velitelia na mieste orgánov uvedených v osobitných zákonoch.[1])

(5) Rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu musí mať písomnú formu a musí byť obvinenému vyhlásené včítane poučenia o jeho práve na odvolanie.“.

13. § 19 sa vypúšťa.

14. § 20 znie:

„§ 20
Odvolanie

(1) Proti uloženému disciplinárnemu trestu sa možno odvolať, a to do dvoch dní od doručenia rozhodnutia; lehota sa začína dňom, ktorý nasleduje po dni doručenia rozhodnutia.

(2) Odvolanie má odkladný účinok.

(3) Odvolanie možno podať najbližšiemu nadriadenému toho, kto trest uložil. Nadriadený môže uložený trest zrušiť, zmierniť alebo ponechať v platnosti. Proti rozhodnutiu nadriadeného o odvolaní sa nemožno odvolať.“.

15. § 21 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý včítane odkazu[2]) znie:

„(3) Právoplatné rozhodnutie o uložení trestu a ochranného opatrenia podľa osobitných zákonov je vykonateľné podľa správneho poriadku[2]) aj u osôb, ktoré prestali podliehať vojenskej disciplinárnej právomoci.

2) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).“.

16. Za § 21 sa vkladá nový § 21a, ktorý znie:

„§ 21a

Amnestiu vo veciach priestupkov osôb podliehajúcich vojenskej disciplinárnej právomoci udeľuje prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.“.

17. § 22 znie:

„§ 22

(1) Na prejednávanie disciplinárnych priestupkov uvedených v § 16 ods. 2 sa použijú ustanovenia osobitných zákonov[1]) s odchýlkami ustanovenými týmto zákonom.

(2) Pokuty a náhrady trov konania uložené podľa § 16 ods. 2 sú príjmom štátneho rozpočtu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(3) Podrobnejšiu úpravu vojenského disciplinárneho práva určí disciplinárny poriadok, ktorý vydá prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.“.

18. § 25 znie:

„§ 25

Služobný pomer vojaka z povolania sa uzaviera písomnou formou na dobu najmenej 10 rokov; vzniká dňom, ktorý sa dojednal dohodou medzi občanom a príslušným orgánom ozbrojených síl. Služobný pomer vojaka z povolania zaniká prepustením z tohto služobného pomeru, odňatím alebo stratou vojenskej hodnosti, prepustením z vojska alebo úmrtím.“.

19. § 26 ods. 1 a 2 znejú:

„(1) Zo služobného pomeru vojaka z povolania sa prepustia vojaci

a) ktorých uznala vojenská lekárska komisia za neschopných na vojenskú činnú službu zo zdravotných dôvodov,

b) u ktorých vojenská lekárska komisia určila zníženú schopnosť na vojenskú činnú službu zo zdravotných dôvodov a pre ktorých nie je v ozbrojených silách iné vhodné zaradenie,

c) pre ktorých nie je pri znížení počtov ozbrojených síl alebo pri ich reorganizácii iné služobné zaradenie,

d) ktorí boli právoplatne odsúdení súdom za úmyselný trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody,

e) ktorí majú na základe uznesenia vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky prejsť k civilným orgánom alebo organizáciám na funkcie neplánované pre vojakov z povolania,

f) na vlastnú žiadosť po splnení prevzatého záväzku.

(2) Zo služobného pomeru vojaka z povolania možno prepustiť vojakov

a) ktorí vo vojenskej činnej službe dosiahli vekovú hranicu ustanovenú v brannom zákone,

b) ktorí spĺňajú podmienky nároku na starobný dôchodok,

c) na vlastnú žiadosť z dôvodov hodných osobitného zreteľa pred splnením záväzku,

d) ktorí boli právoplatne odsúdení súdom pre trestný čin, ak nejde o prípad uvedený v odseku 1 písm. d),

e) pre služobnú nespôsobilosť.“.

20. V § 26 ods. 4 a 5 sa slová „e) alebo f)“ nahrádzajú písmenom „d)“.

21. V § 27 ods. 2 sa písmeno „d)“ nahrádza písmenom „c)“.

22. § 29 znie:

„§ 29

(1) Vojakom z povolania sa nedovoľuje uzavrieť vedľajší pracovný pomer ani vykonávať podnikateľskú činnosť. Iné zárobkové práce môžu vojaci z povolania vykonávať za predpokladu, že táto činnosť nebude narušovať výkon ich služobných povinností.

(2) Vojaci z povolania môžu študovať na školách mimo ozbrojených síl, ak toto štúdium nie je na prekážku plneniu ich služobných povinností.“.

23. § 31 ods. 3 znie:

„(3) Vojakom z povolania prepusteným zo služobného pomeru podľa § 26 ods. 1 písm. a), b) a c) a ods. 2 písm. a), ktorí nemajú nárok na príspevok za službu alebo na dôchodok zo sociálneho zabezpečenia, sa poskytuje po dobu dvoch rokov od prepustenia platové vyrovnanie, ak ich služobný pomer trval aspoň 10 rokov. Platové vyrovnanie do výšky posledného čistého príjmu sa poskytuje od nástupu občianskeho zamestnania alebo odo dňa vzatia do evidencie uchádzačov o zamestnanie na príslušnom úrade práce alebo od začiatku prípravy na občianske povolanie.“.

24. § 31 ods. 5 znie:

„(5) Vojakom z povolania prepusteným zo služobného pomeru podľa § 26 ods. 1 písm. a), b), c) a f) alebo ods. 2 písm. a), ktorí nemajú nárok na príspevok za službu, platové vyrovnanie alebo dôchodok zo sociálneho zabezpečenia, sa poskytuje po dobu jedného roka odo dňa prepustenia hodnostný plat zodpovedajúci hodnosti dosiahnutej ku dňu prepustenia.“.

25. V § 31 ods. 6 sa odkaz[1]) označuje ako odkaz[3]).

26. V § 31 sa vypúšťa odsek 7.

27. Za § 31 sa vkladá nový § 31a, ktorý znie:

„§ 31a

Ustanovenia § 23, § 26 ods. 1 písm. a) až d) a f), ods. 2, ods. 4 až 6, § 27, § 28 ods. 1 a 2, § 28a, 29, 30, 31 sa vzťahujú tiež na vojakov, ktorí sú po dobu vojenskej činnej služby hmotne zabezpečení ako vojaci z povolania.“.

28. V § 32 ods. 3 sa číslovka „7“ nahrádza číslovkou „6“.

29. V § 33 ods. 1 sa slová „§ 26 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a) až e)“ nahrádzajú slovami „§ 26 ods. 1 písm. a) až c), e) a f) a ods. 2“ a slová „§ 26 ods. 2 písm. f)“ sa nahrádzajú slovami „§ 26 ods. 1 písm. d)“.

30. V § 33 ods. 7 sa odkaz[2]) označuje ako odkaz[4]).

31. Diel IX znie:

„DIEL IX
Použitie zbrane

§ 34

(1) Vojak v činnej službe (ďalej len „vojak“) je oprávnený pri výkone poriadkovej, strážnej, eskortnej a dozornej služby so strelnou zbraňou ju použiť len v týchto prípadoch:

a) aby v prípade nutnej obrany odvrátil útok vedený proti jeho osobe alebo mu bezprostredne hroziaci alebo útok na život inej osoby,

b) aby odvrátil nebezpečný útok, ktorý ohrozuje strážený objekt alebo stanovište, po márnej výzve, aby sa upustilo od útoku,

c) aby zamedzil úteku ozbrojenej osoby alebo osoby dôvodne podozrivej zo spáchania obzvlášť závažného trestného činu, ktorú nemožno iným spôsobom zadržať,

d) ak treba zneškodniť zviera ohrozujúce život alebo zdravie osôb.

(2) Vojak je povinný, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu možné, pred použitím strelnej zbrane vyzvať k upusteniu od útoku alebo úteku zvolaním „Stoj“, „Stoj lebo strelím“ a podľa okolností použiť aj výstražný výstrel. Pri použití strelnej zbrane je povinný dbať na potrebnú opatrnosť, neohrozovať život a nespôsobiť zranenie iným osobám a čo najviac šetriť život osoby, proti ktorej zákrok smeruje.

(3) Vojak je povinný, pokiaľ to ohrozenie dovoľuje, pred použitím strelnej zbrane použiť dohováranie, napomenutie alebo použiť hmaty a chvaty sebaobrany, služobného psa a úder strelnou zbraňou.

(4) Vojak je oprávnený použiť ten z prostriedkov uvedených v odsekoch 1, 2, 3, ktorý umožňuje splnenie povinností a pritom čo najmenej ohrozuje život a zdravie osôb, proti ktorým zakročuje. Zároveň dbá na to, aby sa tento prostriedok použil len primeraným spôsobom a aby prípadná škoda nebola v zrejmom nepomere k významu chráneného záujmu.

(5) Pri zákroku sa nesmie použiť strelná zbraň, úder strelnou zbraňou a služobný pes proti žene, ktorej tehotenstvo je zjavné očividné, osobe vysokého veku, osobe so zjavnou telesnou vadou alebo chorobou a dieťaťu s výnimkou prípadu, keď to povaha útoku vedeného týmito osobami proti chránenému záujmu alebo mimoriadnosť vzniknutej situácie podľa odseku 1 písm. a) a b) nevyhnutne vyžaduje.

(6) Použitie strelnej zbrane, služobného psa, hmatov a chvatov sebaobrany a úderu strelnou zbraňou je vojak povinný bez meškania po ich použití hlásiť nadriadenému a o týchto zákrokoch sa spíše na útvare záznam.“.

32. Za § 34 sa vkladá nový § 34a, ktorý znie:

„§ 34a
Náhrada škody

(1) Štát zodpovedá za škodu osobe, ktorá poskytla pomoc vojakovi v činnej službe pri výkone poriadkovej, strážnej, eskortnej a dozornej služby na žiadosť vojaka alebo s jeho vedomím (ďalej len „poškodený“). Štát sa tejto zodpovednosti môže zbaviť len vtedy, ak si poškodený spôsobil škodu úmyselne.

(2) Ak u poškodeného došlo k ujme na zdraví alebo k smrti, postupuje sa podľa predpisov o odškodňovaní pracovných úrazov pracovníkov. Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom, v ktorých prípadoch a v akom rozsahu:

a) patrí poškodenému popri nárokoch podľa pracovnoprávnych predpisov jednorazové mimoriadne odškodnenie;

b) sa zvyšuje jednorazové odškodnenie patriace podľa pracovnoprávnych predpisov pozostalým po poškodenom a kedy možno také odškodnenie priznať osobám, ktoré boli na poškodeného odkázané výživou.

(3) Štát uhrádza aj škodu, ktorú poškodený spôsobil v súvislosti s pomocou poskytnutou podľa odseku 1.

(4) Poškodenému sa uhrádza tiež škoda na veciach, ktorá mu vznikla v súvislosti s poskytnutím pomoci podľa odseku 1. Pritom sa uhrádza skutočná škoda, a to uvedením do predošlého stavu; ak to nie je možné alebo účelné, uhrádza sa škoda v peniazoch. Poškodenému sa môže priznať tiež úhrada nákladov spojených s obstaraním novej veci ako náhrada za poškodenú alebo zničenú vec.

(5) Štát zodpovedá aj za škody spôsobené vojakmi v činnej službe v súvislosti s plnením ich úloh ustanovených zákonom.

(6) Náhradu škody poskytuje za vojakov v činnej službe v zastúpení štátu Federálne ministerstvo obrany.“.

Čl. II

U vojakov z povolania, ktorí boli prijatí do služobného pomeru predo dňom účinnosti tohto zákona a boli zaviazaní na službu do vekových hraníc ustanovených v brannom zákone, sa považuje záväzok na službu za splnený, pokiaľ zotrvali v služobnom pomere po dobu desiatich rokov od ukončenia štúdia vojenskej strednej školy alebo vysokej školy, prípadne od prijatia do služobného pomeru, ak sa vojak z povolania na vojenskej škole nepripravoval.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.